

פ ר ט י כ ל מ ס' 74/ג'

מישיבת ועדת הכספים, ביום ד', ד' בניסן
חשי"ד - 7.4.2954

ש. דיין	היו"ר י. גורי	נוכחו:
א. הרצפלד	י. בדר	
ק. לוז	ש. בז'רמן	
א. ציזלינג	א.מ. גניחובסקי	

מוזמנים: שר האוצר ל. אשכול
מר בן-דרור - משרד האוצר
ש. בזק - מזכיר
ש. ספיבק

סדר היום: (א) תוספת לעובדי משרד מבקר המדינה
(ב) אישור העברות מסעיה לסעיה בתקציבי: -
(1) משרד הבריאות
(2) משרד העבודה
(3) משרד התחבורה
(4) משרד ראש הממשלה
(ג) סדרי עבודה ועדת הכספים בפגרת הפסח
(ד) תוספת משפחה לשופטים
(ה) הערכת נזקי רכוש במלחמת השחרור - נוה-יעקב

(א) תוספת לעובדי משרד מבקר המדינה
=====

היו"ר י. גורי: קיימתי שיהיה גם נציב שרות עובדי המדינה
ונאמר לי שכל התוספות שהיו קיימות בעבר
מתבטלות החל מ-1 באפריל שנה זו - פרט לתוספת שדה, שחלה על עובדים
מסוג מסויים. הביטול חל גם על עובדי מס-הכנסה, ונשלח חוזר
על כך לכל המשרדים. בינתיים קבלתי מכתב מהועד הארצי של עובדי
משרד מבקר המדינה בענין זה (קורא את המכתב).

אני אינני יכול לאשר, שהתוספת אושרה עקרונית
בוועדה. חושבני שהיא אושרה עקרונית, רק אם תוספות מעין אילו ניתנות
לעובדי משרדים אחרים; כלומר, רק במידה שזה ניתן למשרדים אחרים.

י. בדר: שמעתי את דברי שר האוצר היום על 999 סוגים
שתיכף ומיד גם הם יהייצבו וידרשו, מחוץ תשומת
לב רבה; אבל כמו ברוב המקרים, בעייה זו איננה כל כך פשוטה. שמעתי בדאגה
רבה את ההודעה שתבטל גם התוספת למפקחים באגף מס הכנסה. אני בטוח
שהחיסכון הזה בא מחוץ עוורון גדול, והוא יתבטא בהפסד מיליונים
לירות לאוצר המדינה. עבודת עובדי משרד מבקר המדינה היא מיוחדת
במינה. כמה קל להסתפק בבדיקה פורמאלית. אינני אומר שביודעין הם
יעשו עבודה פחות יסודית אם יקבלו פחות 30 לירות לחודש, אבל המדובר
בבשר-ודם.

על כן, למרות הגישה של נציבות המנגנון
צריך לעשות יוצא מן הכלל. אנחנו יכולים לקרוא לתוספת זו בשם
כלשהו, אפילו תוספת-שדה, מחוץ ידיעה שעובדים שעושים עבודה במשרדים
אחרים ראויים לתוספת זו. ניתן למבקר המדינה עצמו את האפשרות

לשקול באיזה מקרים יכיר בחוספת זו לעובדים העוסקים בעבודה בקורה ממש.

א. מ. גניחובסקי: אני חושב שמה שמענו מפי נציג שרות המדינה אין לו כל שייכות למה שועדת הכספים צריכה להחליט. ענין עובדי מ"ר זה הוא בטיפולה הייחודי של ועדת הכספים.

לאחר שנתקבלה החלטה עקרונית בוועדה, אינני חושב שיש מקום לעשות רביזיה לאור דברי נציג שרות המדינה, ושצריך למלא אחריה. זהו סגל מיוחד של עובדים, שיש להם אחריות יותר גדולה מאשר לאחרים. אינני מתנגד שחשב ועדת משנה יחד עם מבקר המדינה, או שימסרו לו יפוי-כוח לטפל בפרטי הדבר.

היו"ר י. גורי: בחוק מבקר המדינה כתוב: "עובדי הלשכה לבקורת דינם כדין שאר עובדי המדינה. בקבלת הוראות או לגבי פיטורים יהיו נתונים למרותו של המבקר בלבד". אין אתה יכול לומר שהוא מתערב בדבר שאיננו שייך לו. את הדיון בוועדה קיימנו ב-14 בדצמבר 1953 וזו הייתה ההחלטה היחידה.

ק. לונ: סמכותה של ועדת הכספים מוגבלת בקביעת התקציב של מבקר המדינה. לגבי הטובדים, הרי דינם כדין כל עובדי המדינה, ואף פעם לא קבענו את המשכורת שלהם אלא בזמן קביעת התקציב היה מבקר המדינה מביא את רשימת העובדים המשובצים לפי דרגות ומשכורות עובדי המדינה. השנה אישרנו את התקציב בדיוק בסכום שהציע לנו המבקר, ולכן שאלת החוספת, אני סבור שאין אנחנו ממונים עליה כלל וכלל.

אני תוהה לא פעם חברים טוענים על התקציב שהוא מנופח ועל הצורך בקיצוצים, ובכל ענין למעשה באים וסותרים את דבריהם, וזה בכל ענין. דעת ועדת הכספים בינין זה איננה אלא המלצה. כל ערעור המצב של משכורת עובדי המדינה משפיע על כלל המשכורות. אין כל הבדל בין עובדי משרד מבקר המדינה לבין עובדי מס הכנסה מבחינת חנאי העבודה שלהם, ואם לאלה אין גמול-תפקיד גם לאלה אין.

א. ציזלינג: אני חולק באופן מוחלט על ההנחה הפורמאלית של חבר הכנסת לונ. ועדת הכספים אחראית על כל עניני מבקר המדינה. ישבנו בישיבה ועסקנו באפרט הזה גם מבחינת משכורתו. נכון שלא היה לנו ענין לעשות דירוג חדש, וזאת לא עשינו גם בכנסת. אני מעיד עלי את החברים, שסיעתי ועל כל פנים אני לא הייתי זריז להיכנס לשינויים בדירוגים, לקביעת הטבות לחלק אחד של העובדים - ביהוד כשדירוג דוחף ליצירת מתח יותר גבוה ~~ממחמת~~ אצל שאר בין הדרגות. אבל לא כן נקגה ועדת הכספים בכל מיני ענינים, ואינני מבין מדוע אינה יכול לבוא בחשבון דבר, שלפי שיקול דעתי הוא מוצדק לגבי עובדי משרד מבקר המדינה, שאנחנו מאד מעוניינים ביכולת עמידתם השלווה בעבודתם. היו מסקנות של ועדת הכספים, שהיא חשבה אותן למוצדקות. לא ייתכן שלגבי מבקר המדינה לא יבוצע הדבר ושהוא יהיה חלוי בשיקוליו של נציב המנגנון.

אני משוח כך קודם כל מבקש לא להיכנס לבירור מחדש של השאלה, כי אם להחליט שועדת הכספיה מבקשה לבצע את המסקנה העניינית שהסיקה בישיבותיה הקודמות.

ש. בז'רנו: הייתי מציץ שנקבע באופן ברור תחילה, אם יש לנו סמכות לטפל בשאלה זו. אם ההוק אינו קובע שעובדי משרד מבקר המדינה הם יוצאים מן הכלל ומשכורתם נקבעת על ידי ועדת הכספים של הכנסת, בכלל אין לנו סמכות לטפל בשאלה זו.

היו"ר י. גורי: בחוק מבקר המדינה יש שני סעיפים יסודיים ועוד כמה סעיפים המתייחסים לדינים וחשבונות ואופן הטיפול בהם. הסעיף היסודי אומר: "המבקר יפעל תוך קשר עם ועדת הכספים... וכו'". סעיף זה איננו מקנה סמכות לוועדת הכספים לטפל בענין שהובא לפניו היום. אתר כך יש סעיף האומר: "המבקר יגיש לוועדה את תקציב הלשכה לבקורת וחשבונותיה לשם בדיקה ואישור". נאמר, שמכיון שאנחנו ממלאים בענין תקציב מבקר המדינה תפקיד מסוים,

וענין המשכורת קשור בתקציב, מסתבר שבבואנו לדון ולבדוק את תקציבו אנחנו צריכים לחוות את דעתנו בנוגע לתפקידים השונים התקן והדירוג, מבחינה מספטית אין עדיין פסק סופי בענין זה. יחס עם זאת ש סעיף בחוק מבקר המדינה הקובע ברורות ש"עובדי הלשכה לבקורת דינם כדין שאר עובדי המדינה, אולם בקבלת הוראות או לגבי פיטורים יהיו נתונים למרותו של מבקר בלבד". בענין זה חלה התפתחות מסויימת עם הודעתו של נציב שרות המדינה על ביטול התוספות, פרט לתוספת שדה. החלטת ועדת הכספים היתה מסוייגת מאד ואמרה: "אם יתברר כי קיימים במשרדי ממשלה אחרים סוגי עובדים... יהיה דין עובדי מבקר המדינה כדין אותם סוגי עובדים". אם אין סוגי עובדים אחרים המקבלים, כי אז כל הבטיס נופל.

לכן, לאחר ההתפתחות הזו אין אני כחבר הועדה יכול לומר, שלא נשתנה סאוטה ואין לנו כל בסיס שאפשר להיאחז בו כדי לתת תוספת מיוחדת לעובדי משרד המבקר. תוספת שדה לא יכולה לחול עליהם כי יש לה משמעות מסויימת וכשמה כן היא; אני יכול להצטרף לדעה, שבמידה שתוספת כזו תינתן לעובדי מדינה אחרים, נחזור ונדון, אבל לא יותר מזה.

אמרתי שיש בענין זה חליפת סכתבים. לאחר פנייתי ליועץ המשפטי קבלתי את תשובתו עם העתק חוות-דעת סכתב למזכיר הממשלה בתאריך 22.12.53. היתה לי שיחה לפני הישיבה עם מבקר המדינה; הוא צריך היה להשתתף בישיבה זו, ולאחר שמסרתי לו על האינפורמציה שקבלתי בענין זה הוא הודה שהבסיס לתוספת הזו נשמט לפי מצב הדברים, ולא מצא להכרחי שהוא ישתתף בישיבה. הוא לא אמר לי שהוא מסתלק או לא מסתלק אבל כנראה מתוך האינפורמציה שמסרתי לו, הסיק טסקנה, שאין לנהל להשתתף בישיבה והוא מוסר זאת להחלטת ועדת הכספים.

אשר לסמכות, מסתבר איפוא שהיועץ המשפטי קושר סמכותנו בו בקשר לסמכות לדון בתקציב משרד מבקר המדינה. המסקנה שלו אינה מתיישבת עם חוק מבקר המדינה, אבל מסתבר טאליו שכשאנחנו דנים בתקציב משרד מבקר המדינה אנחנו רשאים לדון בענין זה.

ש. בז'רנו:
כולנו רוצים למצוא תשובה לשאלה זו, ויחס עם זאת לא ליצור תקדים ספריע בעבודת הממשלה. אני מתאר לי שעלולים להיות סידורים של תוספות במשרדים אחרים, אשר יתאימו לצורך זה. אולי נוכל לשמוע פרטים בענין זה מפי נציב שרות המדינה.

היו"ר י. גורי:
אני חייב להודיע לוועדה שנציב שרות המדינה הודיע לי בספורש ש-1 באפריל נשלחה הוראה לבטל כל תוספת שהיא, באיזו צורה שהיא ותחת איזה שם שהוא; והמסקנה שלנו מ-14.12.53 נשארת בתוקפה. ואז, אם יתברר שיש תוספות כאלה, נשוב ונדון על בסיס טסקנה זו. להזמין את נציב שרות המדינה ולהציע לו שהוא יציע לנו - דבר זה אינו מתיישב עם מצב הדברים כפי שהוא כיום. הוא גם לא יציע לנו.

א.מ. בניחובסקי:
כדאי לדעת מה התוספות שהיו נהוגות עד עכשיו.

היו"ר י. גורי:
איגוד עובדי המדינה הודיע לנו שמתנגל משא-ומתן על שכר עבודתם של עובדי המדינה והוא מתנגד לכך, שתוך משא-ומתן זה עם הממשלה ינוצר איזה תקדים, ואנחנו קבלנו את הדעה הזו; כשכבר נסתיים המשא-ומתן הבאתי זאת לידיעת הועדה. איגוד עובדי המדינה - לשאלתי מה עמדתו עכשיו - ענה מה שענה, בסכתב שהבאתי לידיעת הועדה.

אני סוזר ומסכם, שבמידה ויתברר שיש סוג אחד מפילו של עובדי מקינה, שמקבל איזו שהיא תוספת מעל לאש"ל, נשוב לדון בכך והקו המדריך יהיה המסקנה שקבלנו ב-11.12.53.

(ב) אישור העברות מטעמי לטעיף

(1) משרד הבריאות

החלטה: הוחלט לאשר העברות בסך 65,000 ל"י, כמפורט במכתב המסונה על אגף התקציבים 07/01-2548 מ-30.3.54.

(2) משרד העבודה

א. הרצפליד: אני מציע לאשר זאת, אבל אני רוצה להגיד דבר מה לאוצר. כשאני קורא זאת אני גם כן מתקומם. תדאגו שהצעות מסין זה לא תבואנה.
היו"ר י. גורי: אני בדרך כלל בדעתך, אבל במקרה זה - זו טעות, כי הכל במסגרת הכשרה מקצועית.

החלטה: הוחלט לאשר העברות בסך 5,000 ל"י, כמפורט במכתב המסונה על אגף התקציבים 18/01-2536 מ-30.3.54.

(3) משרד התחבורה

היו"ר י. גורי: את הפרט החדש - השקעות בהרחבת השרות המטאורולוגי רדיו סונד צריך להעביר לרזרבה, ומסם להחזיר.

א. ציזלינג: לסדר: אני מציע שבכל שלט הפניות הקשורות בתקציב הפיתוח - ואלה הם סכומים גדולים - נדון יותר מאוחר. זה כמעט לא הוגן - הצורה הזו של פנייה אלינו ברגע האחרון. מותר היה לדאוג להגיש את זה קודם. אינני מוכן להסכים לזה מבלי לשמוע תחילה את שר התחבורה. אני בזה איננו רוצה לומר אף טלה אחת לחיוב או לשלילה! אבל אני מבקש שהדיון על זה יהיה עם הזמנת שר הפיתוח, ובמה שנוגע לענין העבודה והנסמלים - בהשתתפות שר התחבורה.

היו"ר י. גורי: בדרך כלל לא הייתי מתנגד להצעתו של חבר הכנסת ציזלינג, אבל אף על פי כן הייתי מבקש קודם כל לשמוע מהי מידת הדחיפות ובאיזו מידה הדבר עלול להכביד על האוצר, ורק לאחר מכן נסכם.

מר בן-דוד: זו גם מטעמו לגבי המשרדים, וגם אנחנו היינו מאד דחוקים בזמן במשך החודש האחרון, אבל בשביל המשך עבודות הפיתוח במשך תקופת הפגרה מוכרחים לאשר זאת היום. אלה הם סכומים שצריך להמשיך לעבוד עליהם.

היו"ר י. גורי: הוקפאו סכומים בהיקף של 1,5 מיליון ל"י וצריך להשתמש בהם למטרות אחרות. אם לא נאשר זאת עכשיו, זה יחשב כעודף ואז זה מסור לדיספוזיציה של שר האוצר.

א. ציזלינג: תהיה לנו ישיבה תוך הפגרה בהשתתפות השרים הנוגעים בדבר, ונחליט על כך.

הוחלט: לדחות את ההחלטה בסעיף זה לישיבה הבאה.

(4) משרד ראש הממשלה

היו"ר י. גורי: חושבני שאין התנגדות, ואנחנו עושים זאת לרצון כל הציבור.

החלטה: הוחלט לאשר העברות בסך 20,400 ל"י, כמפורט במכתב המסונה על אגף התקציבים 04/10/40-2563 מ-5.4.54.

(ג) סדרי עבודת ועדת הכספים בפגרת הפסח

היו"ר י. גורי: רוכצת עלינו עבודה עצומה וברור שאם לא נתכבס מספר פעמים בזמן הפגרה נימצא בפיגור גדול. (א) יהיה עלינו לדון בכמה חוקים פיסקליים שהועברו לנו על ידי הכנסת; (ב) && דיון בתקציב הבטחון; (ג) דו"ח מבקר המדינה; (ד) פירוט תקציב הביניים של תקציב הפיתוח. כשנחזור מהפגרה מצפה לנו מיד תקציב הפיתוח וכן עומדים להכניס לקריאה ראשונה את חוק הבנק הממלכתי, והממשלה מעוניינת בסיום הדיון בו יהיה לפני שהכנסת מתפזרת. אני חשבתי להציע שלא נכנס את הועדה עד לאחר חג הפסח, אבל אחרי זה אציע לוועדה לחזור לעבודתה התקינה. מצדי אין התנגדות שנקיים ישיבה אחת בשבוע הבא.

א. ציזלינג: אני מציע שכל הישיבות שתהיינה, תהיינה בשבוע הבא ובשבוע האחרון של הפגרה, וכן לדאוג לתנאים נוחים.

היו"ר י. גורי: אני חייב לבוא בענין זה במגע עם חברי הועדה.

י. בדר: פגרה היא פגרה & מעבודה, ויש לי סדר יום מסלי. יש דבריה בתקנון בענין זה. כטיט בעייה דחופה מתכנסת הועדה גם בימי פגרה, אבל בודאי לא לדברים רגילים אלא יוצאים מן הכלל. אם בכל זאת תחליטו לפגוע בזכות אלמנטרית זו של אדם לפנוחה, נשב יחד ונתעייף בלי שום תועלת.

היו"ר י. גורי: חבר הכנסת בדר צודק, וכל מה שיגיד כך יצדק, אבל אף על פי כן הייתי מבקש לא לעמוד על כל חוכרת הדין. אני מבקש, כי אינוי יכול לכפות על חברי הועדה.

(ד) תוספת משפחה לעדפטים

היו"ר י. גורי: סנהל בתי-המשפט פנה אלינו בשאלה בענין זה. אני חושב שעל תוספת זו חלים אותם הכללים שחלים לגבי כולם. דין נשי השופטים כדין נשי שופטי מדינה אחרים. הגובה הוא אחר, אבל האחוז לא צריך להיות שונה.

י. בדר: בסטנו את התוספת הזו על התוספת של חברי הכנסת. הטכום הוא אחר והדירוג הוא אחר. אני מציע לנהוג כמו לגבי חברי הכנסת, & כי כן החלטנו וזה לא חידוש. תוספת משפחתית של שופטים, אחרי שהחלטנו על שכר ברוטו ערכה ספוקפק מאד.

החלטה: לנהוג בענין זה כמו לגבי התוספת שמקבלים חברי הכנסת.

(ה) הערכת נזקי רכוש במלחמת השחרור - נוה-יעקב

היו"ר י. גורי: קבלנו החלטה בנוגע לניזוקי רכוש במלחמת השחרור בירושלים, לגבי נוה-יעקב. הם קבלו שההערכה לא היתה צודקת וזה הועבר לועדת משנה, שהביאה את ההצעה לתקן זאת. המטרה על הארנובה שואל מאיזה תקציב לעשות זאת.

אם הועדה ממליצה על השינוי הזה שאין לו כיוון, אנחנו צריכים להציע גם מקור; ואז ברור שצריך לפנות לשר האוצר ולבקשו לכסות זאת מהרזרבה.

החלטה: לפנות בענין זה לשר האוצר.

=====